

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-06-18
Besvaras senast
2025-07-02

Till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

2024/25:1264 Världsarvet Hälsingegårdars finansiering

”Definitionen av ett världsarv är att det är en plats, miljö eller objekt som har enastående universellt värde för hela mänskligheten, och som har erkänts av Unesco enligt Världsarvskonventionen från 1972.”

Så inleds det öppna brev som sju gårdsägare till världsarvet Hälsingegårdar sânt till Riksantikvarieämbetet.

I Sverige finns 15 världsarv, däribland världsarvet Hälsingegårdar.

Det är inte enskilda personer, kommuner, regioner eller myndigheter som ansöker om världsarvsstatus hos Unesco, utan det är regeringen som gör det. Sverige som land har undertecknat världsarvskonventionen och därigenom förbundit sig att identifiera, skydda, bevara, vårda, tillgängliggöra och kommunicera världsarven. Ett världsarv ska bevaras för all framtid. I Sverige finns inget ekonomiskt statligt stöd för att uppfylla detta åtagande. Detta är tydligt i jämförelse med exempelvis vårt grannland Norge, där situationen för världsarven ser helt annorlunda ut när det kommer till statlig finansiering.

I Sverige i dag faller inte sällan detta arbete på regioner eller kommuner där världsarven ligger. I fallet världsarvet Hälsingegårdar faller det på sex privata gårdsägare. De åtaganden som Sverige som stat förbundit sig att uppfylla vid undertecknandet av världsarvskonventionen är ett orimligt ansvar att lägga på enskilda privatpersoner.

Gårdsägarna uttrycker oro inför framtiden, inte minst i relation till kommande generationsväxling på gårdarna, och de kräver i sitt brev ett besked om hur världsarvets framtid och ekonomi ska tryggas.

Man är kritisk till Riksantikvarieämbetet, som man menar inte agerar genom att äska pengar från regeringen. Man menar att myndigheten i stället i sin tur inväntar budget för de svenska världsarven från regeringen.

Brevet avslutas med orden: ”Vi önskar besked om möjligheten till ekonomiskt stöd. Situationen för oss gårdsägare är ohållbar för närvarande. Världsarvet Hälsingegårdars bevarande för all framtid, kan inte bygga på ideellt arbete av ägarna.”

Vi socialdemokrater har i vår budgetmotion för 2025 avsatt medel öronmärkta för de svenska världsarven. Det är en blygsam summa i sammanhanget men ett första steg mot att staten tar sin del av ansvaret för de svenska världsarven.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga kulturminister Parisa Liljestrand:

Vilka åtgärder tänker ministern vidta med anledning av det som har framförts i det öppna brevet till Riksantikvarieämbetet?

.....

Kristoffer Lindberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann